

Havre - det naturlige valg i et økologisk sædskifte

af Anders Schou

Havre er igen blevet "moderne" blandt økologer og gav ganske høje udbytter i 2012. Høstudbytterne lå mellem 4,5 ton/ha og 6 ton/ha, enkelte avlere melder 7 ton/ha. Havren viste, at når vækstbetingelserne er på plads så kan der høstes topudbytter. Forår og forsommer var kold og med nogen nedbør, hvilket gav gode vækstbetingelser for havren.

Høsten blev gennemført uden de store vejrmæssige forhindringer som i de 2 foregående høstår. Rettidig høst mindskede samtidig spildet i forbindelse med høst, hvilket også har haft en positiv effekt på udbyttet. Priserne på grynhavre var i høst oppe og runde 255 kr pr.hkg. for derefter, at falde til 185 kr /hkg i september.

Havre passer i de fleste økologiske sædskifter, og er samtidig meget konkurrencestærk overfor ukrudt. Det kan anbefales at dyrke havre, som afslutning på en mekanisk bekæmpelse af rodukrudt i f.eks. græsmarker. Havre er samtidig en af de vårsædsarter, der har den længste periode for optag af kvælstof. Det er således en fordel at så havre efter kløvergræs i forhold til såning af vårbyg. Sammenholdes prisen på havre og sædskifteværdien, kan vi anbefale, at havre indgår i sædskiftet.

Hvis havre udgør en væsentlig del af sædskiftet og har gjort det i en årrække, kan der opstå problemer med nematoder. Derfor anbefales det at vælge nematoderesistente sorter. Hvis havre dyrkes i et 5 årigt sæd-

skifte er der normalt ingen problemer med nematoder. En jordprøve udtaget om efteråret eller foråret kan afsløre, om en mark er angrebet af havrenematoder. Hvis det er tilfældet, bør man ikke dyrke havre eller vårhvede.

Sortsvalg 2013

I 2012 var der kun 2 sorter af havre med i den økologiske sortsafprøvning, men til sæsonen 2013 udbydes 5 sorter, hvoraf 2 sorter ikke er afprøvet under økologiske forhold.

I den økologiske afprøvning er det sorten Canyon, der over 3 år har givet det højeste udbytte.

Nedenstående tabel viser hvilke sorter af havre der vil være tilgængelige på det danske marked til sæsonen 2013. Resultaterne stammer fra den konventionelle sortsafprøvning.

Flämingsgold og Gry har ikke været tilmeldt den økologiske sortsafprøvning, hvorfor der ikke findes data for udbytter under økologisk dyrkning. Modtageligheden for sygdomme er dog generelt lav for alle de tilbudte sorter. Sorten Dominik er fortsat den eneste nematoderesistente sort, som udbydes økologisk.

Set over de seneste 5 år har Flämingsgold ligget med det højeste forholdstal, men tæt forfulgt af Scorpion og Canyon på en tredieplads. Sorten Gry er med for første gang og har opnået et forholdstal på 98 for udbytte.

Tabel 1. Resultater af 4 økologiske sortsforsøg i havre 2012. Resultaterne af landsforsøgene er foreløbige.

Sort	HL-vægt kg/hl			Udbytte	
	2010	2011	2012	hkg/ha	relativt
Blanding*					100
Canyon	52,8	55,5	54,1	60,7	105
Scorpion	49,8	53,7	54,1	60,7	105

*Blandingen består af Symphony, Scorpion og Dominik.

Tabel 1. Resultater af den konventionelle sortsafprøvning, for tilgængelige økologiske havresorter i 2013.

	HL-vægt kg/hl	Udbytte kg/ha	Udbytte relativt
Blanding	54,5	78,9	100
Flämingsgold	54,5	78,9	100
Scorpion	54,5	77,8	99
Gry	54,5	77,6	98
Canyon	54,5	76,7	97
Dominik	54,5	76,2	97

Billede 2. Havre kan med fordel dyrkes i blanding med ært.

Næste års afprøvning vil vise om denne nye sort kan konkurrere med de ældre sorter på markedet.

Den manglende afprøvning af sorten Flämingsgold og Gry giver nogen usikkerhed omkring sorterens udbytter under økologiske forhold.

Konklusion

Flämingsgold har det højeste udbyttepotentiale, men er uafprøvet under økologisk dyrkning.

Canyon og Scorpion har givet stabile udbytter under økologisk dyrkning.